

LIBERTATEA

Abonamentul: { „Libertatea” (4 pag.) 120 Lei pe an.
„Foaia Interes.” (4 pag.) 80 Lei pe an.
Cel-ce le abonează pe amândouă, le primește cu 170 Lei pe an și capătă și „Plugarul Luminat”, fără alt adaus la plată.

Foaie pentru popor.
Apare JOIA
Director: Ioan Moța.

Pentru străinătate: 400 Lei pe an, trimiși în banii țării acelela în preț de 400 Lei, sau prin cec de bancă.
Redacția și Administrația: Orăștie (jud. Hunedoara).

Marea schimbare dela București.

Guvernul Averescu s'a retras. — Guvern nou i-a luat locul, stând din liberali, țărăniști și național-țărăniști. — Grupul Iorga n'a primit să între în guvern, nici partidul d-lui General Averescu.

Parlamentul a fost trimis acasă. — Alegeri noi la 7 Iulie 1927!

Schimbarea pe care o puneam în vedere cetitorilor noștri prin articolul din fruntea numărului trecut: „Guvern național” — s'a întâmplat, dar nu chiar așa cum ne așteptam, ci numai în parte.

Maestatea Sa Regele dorise un „guvern național” stând din frunțașii tuturor partidelor, — dar la asta nu s'a putut ajunge. Generalul Averescu crede că aci nu a fost atâta dorința M. Sale Regelui, cât a partidului liberal, de a schimba guvernul, și asta l-a atins neplăcut și n'a voit să între în noul guvern. Așa, nemai putându-se forma un adevărat „guvern național”, a fost trimis la cârma țării un guvern oare-cum trecător, care să conducă alegerile, — și apoi, pe temelul încheerii ce o vor da alegerile, să se așeze la conducere guvernul cerut de acelea.

O mîod istorie.

Iacă pe scurt, povestea adevărată a acestei neașteptate schimbări de guvern:

În anul trecut, când era să se schimbe guvernul, liberalii aveau să-și dea Regelui părerea lor, că pe cine cred ei potrivit să-l cheme Regele la cârma statului. Partidul Național (d. Maniu) spunea: Nouă ni se cade să venim la putere, dar noi vom strica cele mai multe legi pe care le-ați făcut voi! Liberalii au întrebat pe d. General Averescu: Ce ai de gând, dacă ai fi chemat la guvern? — Să duc înaintea lucrării de încheiere a statului. — Bun, au zis liberalii, dacă ne pui în vedere, că nu dărâmi, ci zidești înaintea ce am înălțat noi în cel 4 ani, uite, noi rugăm pe Regele să-ți dea puterea, căci ceilalți spun că vor strica, și pe ei noi nu-i putem recomanda. — Și d. General a promis (făgăduit) că va duce lucrarea înaintea, fără a dărâma ce s'a lucrat.

Și a fost chemat la guvern. — Spre marea mirare a Partidului Național și țărănesc, care credeau că lor li s'ar cădea să vie la rând.

Controla liberală.

Și văzurăm în noul parlament o ceată de liberali, cu d. Vintilă Brătianu în frunte, venind regulat la adunări și cercetând tot

ce se aduce înainte spre dezbateră. La început lucrurile se păreau că merg bine, dar dela o vreme guvernul începu a veni cu legi, cari schimbau părți însemnate din legile de curând făcute de liberali. Vintilă Brătianu și ceilalți liberali, cercau să înlăture aceste începuturi de a desface pe ici pe colo ce făcuseră ei, — dar n'aveau putere. Veni a doua lege averescană schimbând din ce făcuseră liberalii, veni a treia, și se puneau în vedere încă altele destule, cu aceeași tintă... Căci așa credeau ei, că fac lucrurile mai bine decum le făcuseră liberalii.

Câteva pilde: Liberalii făcuseră legea pescărilor, și așezară în capul întreprinderii bănoase că sunt pescăriile statului, oameni de al lor. Averescanii au zis: Invățăm și noi dela voi: Vrem să punem și noi, și colo și dincolo, oameni de al noștri, așezați acolo bine... Și au stricat legea pescărilor făcută de liberali, punându-și pe mulți din al lor. Și cu altele la fel.

De aci s'a pornit încordarea mare, dar dîră, dintre liberalii cari au ajutat la guvern pe averescani, și dintre guvernul averescan. Când văzură apoi, că primăriile și conziliile comunale și orășenești așezate de liberali, sunt pe multe locuri înlăturate, fără a ținea samă de legea comunală, și că se pun în loc averescani; că Ministrul de Finanțe Ion Lăpădatu, care asculta de d. Vintilă Brătianu, e înlăturat pentru că prea era „zgârcit” și nu se prea puteau scoate ușor sume mari de bani din vistieria țării, și că după plecarea lui, se vărsau sume mari de bani pentru scopuri ce nu erau prea de lipsă, — liberalii spuseră: se începe prada cea mare (ori cel puțin așa li se părea lor)! — Ca urmare se hotărâră să încerce a opri mersul înainte al acestor stări de lucruri, judecând de ei ca păgăbitoare pentru țară.

Sub formă cruțătoare.

Și atunci au tras laură aminte a M. S. Regelui, asupra povâr-

nișului pe care cred ei că a pornit guvernul, nesocotind legile, stricând pe altele, și dându-se la volnicii adesea îndrăznețe. Și cum M. S. Regele ține mult la Brătieni, cu cari a conlucrat mai mult la cârma țării și se vede că află de bună polticia lor, — iacă ce se petrecu:

Dorința față de Averescu.

Într'o zi, către sfârșitul lunii Mai, M. S. Regele chemând pe gen. Averescu la sine, îl arătă dorința Sa, de a vedea la cârma țării un „guvern de concentrare” (de adunare la oaltă a tuturor partidelor) pentru mai marea liniște și pace a țării... Că, uite, M. Sa e bolnav, și ar vrea să vadă lângă sine un guvern al păcii, să înceteze hărțuțiile dintre partide.

„Dorința” Regelui, e, în astfel de cazuri, de fapt o poruncă spusă cu croțare Marelui său Sfetnic. Pe Generalul Averescu l'a atins neplăcut această înștiințare, căci, — așa bănuia dsa, — ea e pusă la cale de Liberali, cari sunt așa de bine la Rege. Și — n'a spus nimănu nimic despre ce a aflat dela Rege. Nici nu s'a pus în înțelegere cu capii celorlalte partide, să vadă cum ar putea da Regelui un guvern ca cel dorit de Maestatea Sa. A tăcut, așteptând să vadă ce-o mai urma...

Dorința, ardată acum tuturor!

M. Sa Regele a așteptat o săptămână, a așteptat 9 zile, să vadă mișcă se ceva pe urma cuvântului său? Și văzând că nu se mișcă nimic, într'o zi, pe la începutul săptămânii trecute, se hotărî să plece la satul cu ținut sănătos și aer foarte bun Scroviștea de lângă București, între munți, și în același timp trimise pe Ministrul Palatului Hiotu, la d. General Averescu, capul guvernului, să-i spună în auzul cui se cuvine, că M. Sa dorește un „guvern național”... Să meargă să spună acest lucru și celorlalți capi de Partid, rugându-i să ajute Generalului a da țării noul guvern, cel al tuturor.

Acum lucrul nu se mai putea ținea sub obroc. Vre-o două zile Generalul stete încă pe loc, chibzuiind. Foile, aflând lucrul, începură să scrie despre el. Lumă se mișca, se neliniștea. Ministerul de Interne cercă să oprească foile a vorbi despre acest lucru, spunând că... nu i adevărat... Se făcu o zăpăceală în lame. Capii partidelor se adunară la București (mulți erau duși pe acasă), ca d. gen. Averescu să-l albă aci la îndemână pentru împlinirea dorinței Regelui... Atunci, după câteva zile de stare încă pe loc, Generalul își arată părerea că — nu află de lipsă „guvernul de concentrare”. Totuși, chemă la sine dară pe Capii partidelor, la sfat, pe Sâmbăta la ora 10 înainte de prânz.

Atunci d. I. Brătianu l'a răspuns: Dacă și așa ți-ai arătat înainte părerea, că nu află de trebuință un guvern național, venirea mea nu mai are rost. Di Maniu încă a scris, că nu poate lua parte decât dacă ar ști de înainte, că l-se împlinesc oarecari condiții (puncte de învolală), Di Lupu asemenea n'a mers. A mers numai di Prof. Iorga, dar mai mult ca luare aminte față de generalul, însă văzînd că ceilalți nu vin, a plecat peste 10 minute. A mai mers și di prof. Cuză, care a stat de povești un clas întreg, ca să arate de ce dsa e contra unui guvern național (adecă de-o părere cu generalul).

De acum — în galop!

De-aci încolo întâmplările se prăvălesc așezînd unele peste altele, în galop! Pe clasul 2 d. a. Generalul și-a chemat Ministrul la sfat. Le-a arătat că încercarea de a forma guvern național, n'a reușit. S'au sfătuit că acum ce l de făcut? și au hotărît ca Generalul să meargă chiar azi să-l facă cunoscut Regelui, că nu poate forma guvernul național. Generalul n'a prea voit să mai meargă, dar așa au cerut ceilalți, și — s'a dus.

La clasul 4 a sosit la Scroviștea, fiind primit îndată de Rege. Generalul a dat Regelui un Raport în scris, arătînd de ce n'a putut forma guvernul de concentrare și de ce nici nu-l crede de trebuință. Regele a primit și a spus că va da de veste mai târziu. Generalul s'a întors la București și la 6 ore a început iară sfatul cu Ministrul săi, crezînd că răspunsul Regelui va veni poate mâne ori și poimâne. Dar abia stăteau de vorbă de un clas și jumătate, când iaca Ministrul Palatului Hiotu, vine! Aduce o

scrisoare. O predă Generalului. Acesta îndată își scrisese, pe la ora 8 seara, demisia (vestirea că se retrage din slujba ce o avea, cu toți ministrii săi), și iscălește altă hârtie, pe care Regele o iscălește, că Prințul Barbu Știrbei e încredințat să formeze guvernul cel nou... Asta era pe la 8 sears.

— La ora 9, noul Ministru Președinte se afla la Scroviștea cu 4 Miniștri noi: Stellan Popescu, Dr. N. Lupu, Const. Argetolanu și Alex. Lăpădatu, și pusă jurământul în mâinile Regelui. Aproape de ora 10 erau apoi în București și împărțeau porunci capilor de slujbași ce țin de Ministerele lor.. Părea că i gonesc Tătarii, așa se grăbeau, ca să nu mai lase vechinului guvern nici un clas de răsuflare, — ca să nu mai poată face nimic prin Ministera...

De ce atâta grabă?

Pentru că foștii Miniștri, simțind ce va urma, începuseră a lua toate măsurile, ca toate fondurile ce stau la îndemâna Ministerelor lor, să fie repede deșertate, — încât cel ce vin să găsească lăzile goale, — așa cum au găsit și ei acum un an după liberali... Și — să nu mai poată face nici o numire prin care să se așeze, fie pe sine, fie pe pretini ai lor în ceva scaune bune, — cum e obiceiul când un guvern e pe ducă...

Intregirea.

Sâmbătă noal întâi: Ministru nu avea decât 5 Miniștri. Îi mai trebuiau 7. Încă Sâmbătă noaptea s'a pus în legătură cu dl Maniu, pe-tindu-l să conlucreze cu noul guvern, că i ține la îndemână 3 scaune de Miniștri. Dl Maniu a și primit și au intrat din partea Partidului Național-țărănesc: dl Mihai Popovici, ca Ministru de Finanțe (peste vistieria țării), Grigore Iunian, ca Ministru al Muncii și cooperației și Pantelimon Halippa, ca Ministru la Lucrările Publice (drumuri, căi ferate), C. Dimitriu, la Comunicații. Lista întregă a noilor Miniștri, e următoarea:

- Președinte și la Interne: Barbu Știrbei.
- La Justiție: Stellan Popescu.
- La externe: Barbu Știrbei.
- La Războiu: General P. Angelescu.
- La Finanțe: Mihai Popovici.
- La Muncă: Gr. Iunian.
- La Instrucție (Școli): Dr. N. Lupu.
- La Calte (biserici): Alexandru Lăpădatu.
- La Lucrări publice: P. Halippa.
- La Domenii: C. Argetolanu.
- La Comunicații: C. Dimitriu.
- La Industrie și Com. L. Mrazek.
- Al Sănătății: N. Inuleț.
- Miniștri pentru Ardeal, Bucovina și Basaracia, — nu se mai numesc. Se șterg aceste Ministera.

Intâitul Sfat al noilor Miniștri.

a avut loc Duminecă după masă la 6 ore, și în el s'au adus hotăriri însemnate, anume:

— Cenzura foilor, cu care

foștul guvern săcăla foile, — să înceteze!

— În capul județelor să fie puși Prefecți noi: Toți vechii prefecți au plecat și în locul lor au fost puși în cele mai multe locuri, ca Prefecți vremelnici Subprefecții, dacă ei nu erau oameni de partid politic. Abia în vre-o 6-8 locuri au fost trimiși ca Prefecți vremelnici înalți s'ajbași din Ministera.

— Vechinul Parlament să fie chiar de mâne (Luni în 6 Ianie) risipit și să se orânduiască:

Alegeri nouă!

De acest lucru, de alegeri nouă, se îngrozește mai ales lumea! Câtă zarvă, câtă răstăinare de pace în țară aduc alegerile! Și câtă cheltuială. — La asta se pare că s'au gândit și cei ce au pus la cale prăvălirea asta a guvernului, și ca să nu fie multă vreme de bălăcărît, au poruncit alegerile în cel mai scurt timp ce-l dă legea: într'o lună de zile! În 7 Ianie s'a hotărît, și pe 7 Iulie sunt puse alegerile de deputați! Cele de senatori pe 10 Iulie.

— Iar pe 27 Iulie va fi conchemat la București Parlamentul cel nou!

E „guvern național“?

Nu! — E o punte spre altceva.

Dl Iorga, deși a fost stăruitor poftit, nu ia parte în noul guvern; nu ia nici partidul Poporului (Averescu), nici „Liga“, — și așa guvernul nu e doritul guvern „național“, al tuturor partidelor, pentru asigurarea păcii politice în țară, ci e un *guvern de trecere peste alegeri.*

Mal bine spus, e: *puntea pentru apropierea de-olaltă a Partidului Național-Țărănesc, de Partidul Liberal.* Acum sunt trimiși să stea împreună numai figurile de mâna a doua din partide, iar capii stau la spatele lor și — se înțeleg pentru împreună lucrare.

S'au hotărît alegerile. În alegeri partidele din „guvern“ nu pot merge luptându-se unele contra altora! Ele se târguesc acum *asupra listei de deputați pe care să o pună la olaltă.* Iau județul cutare și zic: Aci se pun 4 liberali, 3 naționali-țărăniști, 1 țărănist (Dr. Lupu); în celalalt atâta de-al mei, atâta de-al tăl... Și dacă s'au înțeles, pan ca guvern o singură listă.

Dacă Averescanii pe alocuri, nu vor lua lupta în alegere, — în acele județe nici nu se vor pune liste contrare și nu vor fi lupte și votare deloc. Se va vesti aleasă singura listă pusă de guvern.

După alegeri.

După alegeri, Partidul Liberal cu cel Național țărănesc și al Dlui Lupu, își vor împărți la fel scaunele de Miniștri și — vor rămânea la olaltă la putere. Și poate nici nu se vor mai despărți.

Asta ar fi spre binele țării. Ar avea țara un partid foarte puternic, care ar putea stăpâni cu bine, multă vreme.

Liste de opoziție.

vor pune: Partidul dlui Iorga, vor pune Averescanii și Liga. Dar cum vremea e foarte scurtă până la alegeri, aceste partide vor pune liste numai în puține locuri, acolo unde se simt foarte tari, — căci vreme de a alerga prin țară și a-ți câștiga acum partizani, — nu este. Liberalii, cari ei au dat toată lovitura asta, anume au și pus alegerile așa repede, ca să n'abia partidele vreme de lucru. Ei însă au lucrat prin sate în timpul din urmă, când alții nu făceau nimic, și fiind acum tot ei la putere (doar Barbu Știrbei, ministru președinte și ministru de Interne, e om de casă a dlui Blăleanu), ei conduc de fapt și alegerile!

— Mal nou se spune că — nu prea este înțelegere între liberali și naționali asupra listelor de pus la olaltă. Mulți liberali, încrezuți, cer listă deosebite. Atunci va fi o încărcătură mare. Bine ar fi să se înțeleagă.

Moravuri urite. Zicari „România“ arată, ca faptă urită, că Miniștrii dlui General Averescu, decând au simțit că s pe ducă, au ridicat toți banii ce le stăteau la îndemână în „fondurile secrete“ ale Ministerelor, lăsând acele fonduri goale de tot, armașilor lor. Lucrul stă așa: Fiecărui Ministru i se pune la îndemână o sumă oarecare de bani, sume însemnate, de câteva milioane, pentru trebuințe de ale scaunului lui, de cari nu e dator a da seamă cum le-a folosit, pe cine a ajutat din ele, ce a făcut cu ele. Îndosebi la Ministerul de Interne se dă sumă mare în acest scop, acolo trebuind să se cheltuiască pentru scopuri de siguranță a statului, chiar de șpionaj după oamenii răi ori deochiați. — Sumele sunt socotite să s'ajungă pe anul întreg.

Acum guvernul schimbându se, Miniștrii și-au ridicat acele sume pe anul întreg, ca cheltuite în aceste lucruri, — dar, durere, ele nu se pot s'arghească numai în capul partidului averescan: Anul trecut liberalii au stat la putere numai 3 luni, și au luat cu ei toate acele fonduri, lăsându-le goale averescanilor ce li au urmat. Acum ceștia fac același lucru urit, învățat dela — înaintașii lor...

Noul Ministru de Finanțe, Mihai Popovici, a oprit de Luni plata tuturor sumelor „ordonanțate“ de foștii miniștri, cari n'au fost încă plătite, avind a face o cercetare nouă a lor. Dar ce s'a plătit, — s'a dus...

— Vom da amănunte bine a-lése despre toate ce se vor întâmpla și îndrumări bune pentru alegători.

Mișei...

Nu mai așa putem numi pe unii oameni din poliția capitalei. Săptămâna trecută mai mulți studenți în frunte cu vrednicul și prea cinstitul Tudose Popescu, au făcut o demonstrație în București, protestând împotriva purtării celor cu puterea în mână, cari au adus colo-

nști din Albania în Dobrogea și apoi așa prost le-au purtat de grijă, că bleștii oameni, veniți din țame străină în draga Țara Românească, — sunt siliți să plece napoi d'ădnă-dăjduiți!

Pentru asta, la porunca Ministerului de Interne, care era d. Octavian Goga, au fost arestați vre-o 15 studenți, cu Tudose Popescu între ei. La Poliție apoi, mișei ai poliției, au bătut pe studenți, dar în deosebi pe Tudose Popescu, până la sânge! Apoi l-au aruncat în închisoarea Jilava ca pe criminali.

Abia după schimbarea guvernului au fost liberați, după ce au mâncat bătaie pentru fapta lor cinstită și patriotică!

„Triunghiul Albastru“.

Semnul de vrednicie al femeii ce a luptat pentru întărirea și răspândirea credinței creștine.

De curând s'a ținut Congresul (marele stat) al „Asociației Femeilor Creștine“. S'a arătat ce mare rost are femeia în viața unei familii, a unui neam, a țării, a omenimei peste tot. Unde femeia e la locul ei, o dreaptă păzitoare a bunelor moravuri, acelea se simt și în familie și în viața de obște. Iar drumurile ducătoare la bine, sunt mai sigure acelea cari se călăuzesc după învățăturile legii creștine.

De aceea, la acest Congres al femeilor creștine, Princesesa Ileana a avut un gând frumos, căruia i-a dat grai în adunare, spunând:

„Să înființăm noi o decorație (medalie) a Societății noastre, care să se dea în chip sărbătoresc acelor femei, cari se vor fi dovedit prin un lung șir de fapte a lor, că au fost și sunt *dintre cele mai bune luptătoare pentru întărirea credinței creștine și pentru răspândirea ei!*“

S'a primit.

Medalia are forma unui triunghi de culoare albastră, ca seninul cerului, ca viorica cea curată și cu bun miros...

Și marele sfat a hotărât, că cea dintâi femeie care să fie decorată cu această medalie a vredniciei pentru creștinism, să fie pusă chiar de mâna tinerei Princesese, pe peptul scumpei și de toți prețuitei sale Mame, Regina Maria. Căci nimenea ca Măria-Sa nu s'a dovedit, în zilele cele mai grele pentru țară, în trecutul războiu, mai mare creștină iubitoare a deaproapelui, a celor în suferințe, gata a se primejdui pentru a-i ajuta pe ei și a le alina durerile, — ca M. Sa Regina noastră!

Și cea dintâi medalie „Triunghiul Albastru“ al celor mai bune creștine, a fost pusă de Princesesa, pe peptul scumpei Sale Mame.

Să dea Dzeu să se găsească cât mai multe femei române, dacă nu se poate ca toate, — cari să fie vrednice a purta cu deplină cinste pe pieptul lor noua și mult grăitoare medalie. Căci în zilele

atător rătașii de azi, par'că de nimic nu avem mai mare lipsă, ca de — **buni și adevărați creștini...**

Câte s'ar schimba în țară și'n lume, de i-am avea!

SCRISORI

Din Bucovina.

— Adunarea L. A. N. C. la Bănila. —

Dle Redactor! În 22 Mai a avut loc în comuna noastră Bănila (pe Siret, în Bucovina) sfârșirea stegurilor Ligii din 3 comune: Bănila, Davideni și Megu. Căci pe la noi poporul e foarte îngrijorat de viitorul său din pricina jidaniilor ce ne rod, și se alipește cu drag spre acei cari îl pun în vedere lupta dreaptă și adevărată pentru a-l apăra de jidan. De aceea s'au adunat în jurul stegurilor „Ligi” de care leagă bune nădejdi, ca toate că azi conducătorii ei nu se înțeleg între ei cum ar trebui...

A fost o adunare frumoasă: au venit încă 7 steguri din alte 7 sate unde Liga e constituită. (Crawna, Cludei, Igești, Patrăuți, Badini și Cludei), ca să fie față la botzul celor 3 surioare mai tinere.

Se întrecușu goarnale cu strigătele de bucurie ale fraților creștini Ligii, și se adunase cam la 8000 de oameni! Credinciosul preot I. Illuș, președintele Ligii din Patrăuți de sus, a sfârșit stegul și a rostit o vorbire cuminte. Apoi dl profesor Cătălin, președintele Ligii din județul Storonița, a deschis adunarea populară, arătând care e primejdia care ne adună la oală și ne cheamă la luptă!

A vorbit apoi d. deputat I. Zelea Codreanu, arătând în chip luminos cum va lucra Liga când va avea putere, și ce măsuri sănătoase de apărare va lua. Apoi prinzând cele 10 steguri în mâni, a jurat toată lumea pe ele, în chip mișcător de sărbătoresc!

Au mai vorbit: dl preot Illuș V. Cucureanu, președ. L. din Cludei, T. Teacinc, student din Davideni, stud. V. Reus și comerc. I. Berlinschi din Igești. Au luat cuvânt și un număr mare de Români din popor, Nemți și Ucrainenii creștini. S'au aprins via sufletele.

A fost o adunare ca pe vremile marelui Voevod Stefan. Pe înserate, s'au pornit apoi râurile de popor spre casele lor, pe vâile de pe cari s'au adunat, — toți mergând cu inimi înălțate și cu bună hotărâre de luptă pentru creștinătatea noastră primejduită!

Vas. Botesat v. E. Igești.

ȚINTIRIMUL

— foilor românești! —

Lupta între neamuri se duce azi în două feluri: una e lupta cu puterea brațelor, iar alta lupta sufletească.

N'ai putea spune îndată, care din cele două e de mai mare însemnătate? Sufletele pot fi cât de tari și luminate, de n'or răzîma pe brațe tari și numeroase, — nu duce la biruință. Dar nici brațele, ori-cât ar fi de multe și vicioase, de n'or fi purtate de suflete luminate, — val de ele!

Noi Români trecușu peste marele războiu și brațelor, cari avură și suflete vrednice ca îndrumătoare, și ne mărirăm țara!

Dar după liniștirea armelor la hotare, războiul se ardează neînecat, încă par'că mai înverșunat

IUBITE CETITOR!

Pe timpul pregătirii alegerilor, vor năvăli asupra satelor fel și fel de foi de partid, care de care lăudând mai înflăcărat „Partidul” său și hulind cu gură mai plină pe celalalt! Și agenții (corteșii) partidelor, vor răguși lăudându-și „pe ai lor” și ocărind pe celalalt pe toți.

Cei ce doriți o vorbă liniștită, cumpănită, dreaptă: **cetiti „Libertatea”, care nu e legată de mâni și de picioare față de nici un partid, ci spune adevărul curat despre toate! Și ce fac bine și ce fac rău!**

— De vnești ca cetitorii din satul d-tale, să aibă aceste îndrumări curate, îndeamnă pe cât mai mulți a se înștiința la d-ta, ca să ceri foile acestea și pentru ei!

Le vom trimite cu a dtale la un loc!, și anume le trimitem: 2 luni de zile, pentru numai 25 Lei!, avînd a și le duce ei dela d-ta. În 2 luni au trecut peste alegeri și peste desorierea lor și răsunetul lor. După aceea, de or vrea, le-or mai ținea, de nu, nu.

Scriveți-ne îndată, câte foi, pentru câți inși, să începem a vă trimite? Apoi adunați dela oameni banii și ni i trimiteți toți la un loc.

Prețul regulat al foilor este 15 Lei pe-o lună, 30 Lei pe 2 luni. — așadar celor ce le abonează acum pentru alegeri, cu ale altora la un loc, — le dăm mai ieftin.

Cei ce doresc să le meargă pe numele lor deosebit, vor trimite 30 Lei pe 2 luni, 45 pe 3 luni 85, pe 1/2 an.

și mai înveninat, pentru a ne face ordine (bană rînduială) în țară, și a ne curăți țara de poloniada pe care am găsit-o înșiptă așa de adânc în pământurile alpine. — **Erz-bolul sufletului românesc:** pentru înfrîngerea sufletului strein din hotarele lărgite, din Ardeal, Bănat, Bucovina și Basarabia.

Acest războiu se duce: prin școala, prin carte, prin graul viu al trimișilor statului, și poate mai mult, prin gazete, prin foi.

Ca un semn al acestei năzuințe a neamului românesc, — pe lângă rîul de foi ce vin din vechea țară, liberă, s'au înființat și în noile ținuturi zeci de gazete nouă, purtătoare a graului și a sufletului românesc.

Lupta între aceste arme ale culturii ale sufletelor ce se deosebesc, e mare și înverșunată!

În Ardeal Ungarii, prinși cot la cot cu Jdanii, au înființat multe foi nouă, ca ridicare de tot atâtea steguri de luptă și așezare de tunuri pe cetate, — pentru războiul mare! Că l'ajută și ungurii de peste hotare...

În Bucovina asemenea cu folle germano evreești, — (ajutate și ele mult de peste hotare).

Dar poate nicăiri nu s'a dat și nu se dă luptă grea ca în Basarabia! Aci duhul strein, rusesc a copleșit îngrozitor mințile, — mai ales la cărturarilor... Ca să te înțelegi la cărturarilor români din Basarabia, trebuie să le scrii la gazetă — rusește! Asta te iese se înțelegi, de ce și azi după nouă ani de stăpânire românească, mai trăesc două ziare de zi scrise de Români pentru Români basarabeni în rusește!

Iar ziarele scrise românește pentru acel Român!, — nu au viață!

Nu se poate spune că Românii n'au făcut încercări. S'au scos pîn' acum vre o 4-5 gazete românești, dar abia au dus'o un an doi, și una după alta s'a calcat la pământ, înfrîntă de duhul nepăsării și lipsa de sprijin din partea „moldovenilor” (românilor) basarabeni, pe când gazetele scrise rusește, unele de Români, așadar cu suflet totuși românesc, deși cu călcîlă cam rusească pe cap, — iar altele scrise de Ruși și Jdani, cu suflet și cu cap cu totul rusesc și dușman țării noastre!, — acelea înfloresc, fâlfăie în vînt ca steguri streine și birui-

toare asupra stegulețelor naționale, a foilor românești...

Mai nouă și rușinoasă e cădere ziarului „România Nouă”, pe care începuse să o tipărească de nou dl prof. Oulșifor Ghibu acum un an, în Chișinău. Adunase în jurul foilor o ceată de scriitori de seamă, a cercat s'o țină peste partide, numai ca steg național, luptînd pentru trezirea mîndriei Românilor basarabeni, ca să pășească ca domni și stăpâni ai acelei țări.

Și — abia a putut'o scoate un an de zile, cu ajutoare grele dela București. Și în zilele astea dete de știe, că implinind un an de muncă grea, își încetează tipărirea... Cade și ea, sporind mormintele gazetelor românești din Basarabia...

În Tighina, la hotarul spre Rusia, se scoateu donă foi una. Făcîlia dela Ninstru* dorită de liberalii din acele părți, alta „Cuvîntul Poporului” a Averescanilor, — dar au căzut una după alta... Așa încît folia „Împăratul Traian” scoasă din puterile și voința tare a diul advocat Dumitru Caza cu, rămasă singură în anul al 2-lea al ființei sale, — scrie:

„Am rămas singuri în viață, în acest fîntîrim de gazete tighinene moarte...”

Putea spune: în acest larg fîntîrim de gazete basarabene moarte!...

De ce această nenorocire? Pentru că la București nu se face o politică mai presus de toate românească, macar în o țară primejduită ca Basarabia, — ci tot politică „de partid”... „Să fie partidul meu, ba al meu, tare”... Și pentru asta se caută sprijinul străinilor...

În vreme-ce în Chișinău, inima Basarabiei, se stinge singurul ziar românesc ce stătea alături de cele rusești, — se tipăresc și înfloresc acolo:

trei ziare de zi rusești, și șapte gazete evreești,

acestea din urmă scrise în limba evreească, cu slovă evreească, cu suflet evreec... Pe când în Rusia nu era nici una!

A mai rămas în Chișinău gazeta săptămînzilă „Cuvîntul Moldovenesc”, un steguleț moldovenesc în fața celor zece streine!...

Aci e încă mult și greu de muncă!

NOUȚĂȚI

„Scrobîște” e un sat micuț în apropiere de București, dar cu un finit așa de sănătos, cu aer așa de bun, încât M. Sa Regele a fost sfătuit de medicii săi iubitori, să petreacă cîtva timp în aerul sănătos al acestui sat, unde l'a pregătit înainte o locuință plăcută, liniștită. — De când petrece la Scrobîște (Sămbăta viitoare vor fi două săptămîni) Maestratea Sa se simte foarte bine. Duminica trecută a mers la biserică din sat de a ascultat sfînta slujbă și s'a rugat lui Dumnezeu pentru sănătatea Sa și pentru buna pace a Țării Sale scumpe.

Ca Prefect al Județului Hunedoara a fost trimis dela București la răși dl Paul Goma, Inspector Administrativ din Ministerul de Interne. D'asa a mai fost aici Prefect vremealnic cîteva luni, anul trecut înalate de alegeri.

MAIAL. Reuniunea Meser. Rom., din Orăștie va ținea matalul obicinuit a doua și de Rusali în pădurea „Grigore”. — La caz de timp nefavorabil se amîna pe 20 sau 27 Iunie c.

Liga Apărării Naț. Creștine își va pune și ea candidați în județele în cari se simte tare, mai ales în Bucovina, în Moldova și poate în Banat. Azi, Joi, au la București constătuire fruntașii ei. Vom da de știre ce s'a hotărît.

Doi ofițeri uciși de aeroplan. Lângă Dej s'a prăbușit luni după masă, un aeroplan, cu care zburau căpitani Laurențiu Teglaru, de fel din Arad, om de 30 de ani, și sublocotenentul Nicolae Aldea de fel din Orșova, de 24 ani. Amîndoi au murit peloc, zdrobindu-li-se capul sub ferele aeroplanului.

Foc uriaș la Moreni! Au luat foc cîteva sonde de petrol (fântîni din care se scoate petrol). Au ars acum 17 lucrători, caprinși de flăcări în lucrare!

Pușin a avut și l'a pierdut... O femeie din Oravița mergînd la sapă în cîmp, și a legat cel 350 de Lei ce l'avea, în o cărpă albă pe care a atârnat-o într'un prun. Un corb, crezînd că e o bucată de caș, a luat cărpa și a zburat cu ea, spre marea spalmă a femeii sărace, care a rămas plîngînd de pagoba foarte grea pentru ea, ce l'a făcut o paserea năroadă.

Reședința județ. Satu-mare (conducerea, cu Prefectura) s'a mutat dela Baia-Mare la Satu-Mare. Legea care a hotărît asta, s'a publicat în „Monitorul Oficial” (gazeta țării).

Trimitem acest număr la numdroși cetitori ai noștri mai vechi, cărora le oprim foile, — pe cari li rugăm a reveni de grabă în ștrul abonaților noștri, pentru a avea cele mai bune știri acum în preajma acestor alegeri.

Terente — nu mai este. Bandidul (tălharul) fioros care a finit în spalmă ani de zile satele din preajma Dunării și n'a l'potea prinde nimeni, — a fost prins zilele trecute și împușcat de jendarmi.

Examen de primire în cl. I. de Liceu. După cea mai nouă rînduială a Ministerului Școlilor, începînd din toamnă, toți elevii cari vor să se înscrie în clasa I. de Liceu, au să dea un examen de primire. Înscirerea pen-

tru aceste examene se face între 15 până în 20 Iunie. Examenele vor avea loc între 22-26 Iunie 1927. Cei cari nu reușesc la examenul din Iunie, pot încerca de nou în Septembrie. Dau examen de scris în limba română, din aritmetică și cetire cu întrebări de gramatică.

— Urmarea știrilor vezi-o în „Foaia Interesantă” la rubrica „De toate”...

O mare încercare

sfârșită cu o durere nemărginită și cu o bucurie rară.

Nainte cu vre-o 4 săptămâni cel mai îndrăzneț zburător din Franța și America, au făcut cea mai cutezată probă de zbor ce se cunoaște până azi: Să treacă în zbor uriașa mare Oceanul Atlantic, zburând fără nici o oprire dela New York (America) până la Paris (Franța).

Doi zburători francezi, Nungesser și Kooli, au pornit dela Paris spre New-York, și la câteva zile după ei, un american, Lindberg, a plecat singur dela New York spre Paris.

Depărtarea ce-o avea de străbătut e foarte mare: 5000 de kilometri!

Cel doi zburători francezi au mers cât au mers peste nesfârșitele ape, și știe-l Dumnezeu ce au pățit, ce nu, luatu-i-a furtuna și le-a frânt aripile ori stricatu-li-a motorul, — destul că plecați au fost și până azi nimic despre ei nu s'a mai auzit l..

Americanul a fost însă mai norocos: după zbor neîntrerupt de 28 de clasuri, cu o repeziciune de 128 kilometri pe clas (de trei ori de repede ca trenul accelerat, cel mai iute), — a ajuns în pace la ținta sa: la Paris, — nîmînd lumea prin izbânda sa! A fost sărbătorit în chip zgomotos la Paris, la Londra și acum, la întoarcerea acasă, va fi sărbătorit grozav în America!

Căci nu e lucru mic ce a încercat și a izbit: să vie într-o goană dela New-York, la Paris, în 28 de clasuri, când altfel călătorind, îți trebuiesc 7-8-10 zile l, sau peste 200 de clasuri.

Dar e lucru nespul de greu încă azi, o astfel de călătorie: Iacă cel 2 îndrăzneț peritră, iar englezul Lindberg povestește grozavul despre ce a pățit! Astronomii (cetitorii de stele, de mersul vremii) l-au spus într-o seară: se prevede „vreme bună” l.. Și el, bucuros de veste bună, a plecat în zori de zi. Dar abia a zburat două clasuri, și a dat peste vreme rea pe mare, nori, ploaie, apoi furtună și grindină (plătră) de nu se mai sfârșea. Timpul s'a răcit grozav, ca pe grădina; grindina îi apăsa aripile mașinei, — și zbură-zbură, și din nori a ceștia vrășmași nu mai putea eși, el nu se mai sfârșeau! Ce să facă? S'a coborât până aproape de fața mării, crezând că va ajunge sub nori, că el vor fi sus peste mare, și va da astfel de drum mai luminos, — ași, deloc, norii erau până 'n mare! Atunci s'a urcat sus-sus, cam la 3000 de metri de sus, doar iese de-asupra lor, să dea de lumină, dar de unde! El pe aici în sus până 'n bolta cerului! Voia să se întoarcă napoi, dar zicea: pe cât aș merge napoi ca să ies din nori, poate ies și mergând înainte... Și s'a dus înainte. Greu de tot și foarte târziu a scăpat de marea de nori, de ploaie și de furtună, — și a

putut mîrge mai liniștit înainte. Mașina fiindu-i foarte bună, l'a ajutat. După vre-o 20 de clasuri s'a văzut de-asupra Suediei-Norvegiei, apoi de-asupra Angliei, și lată hotarul Franței și Parisul... Kompasul (îndreptătorul drumului) său și toate uneltele de socotire a direcției (a liniei) încotro merge, și numărătoarele drumului străbătut, toate l-au slujit foarte bine: Cum a socotit de acasă, așa a ajuns colo ba colo, până la sfârșit.

E o mare biruință a științei omenești și un glas al viitorului, — că ce înămnătate are aeroplanul. Acum a venit dela New York la Paris. În scurtă vreme — va încunajara pământul l..

E interesant a ști, pentru a cunoaște hotărârea de fier a unor astfel de zburători, ca acest Lindberg, n'a vrut să iese cu sine nici un fel de mijloc de a se apăra în clipe de primejdie: nici parașută (umbrelă uriașă cu care să se sloboadă de sus la întâmplare de i s'ar strica mașina), nici centură (colac) de platire pe apă, nimic. El și-a zis: De n'ol ajunge la țintă ci mi se strică mașina, să per și eu cu ea!

Dar — napoi nu mai merge cu mașina...

Convocare.

Comitetul Școlii primare de Stat pentru băieți, invită membrii adunării generale la ședința, ce se va ținea în ziua de 20 Iunie 3 ore d. a., a. c. Dacă nu se va întruni numărul necesar prin Regulamentul școlar, ședința se amână pe ziua de 27 Iunie, când se va ținea cu ori câți membri vor fi prezenți.

Obiecte: 1) Aprobarea dărilor de seamă despre activitatea și gestiunea comitetului școlar în cursul anului precedent. 2) Aprobarea bugetului de venituri și cheltuieli pe anul 1927.

N. Crețu, secretar. V. Domșa, președ.

Curs de șoferi, în Orăștie

deschide Pilotul A. Zigler pe timp de 4 săptămâni pentru Domni și Dame. Împărșirea timpului după plăcere. Gernet pentru conducere ein officiu. Prezentări și informațiuni la Dr. C. Rech. str. M. Vițezul Nr. 2. (1095) 1-1

Mașină de împlătit

batoza de 1000 mm., motor de benzină de 8-10 H. P., folosită puțin, în stare bună. — e de vânzare la subscribul. Se vinde și deosebit mașina și motorul.

IOAN STANCU (Cigălanu) (1097) 1-1 Căstău, p. Orăștie.

Un motor

și o Scărmănătoare de lână.

Pentru plecare la America, se vinde un Motor de benzină de 10-12 PH., în condiție bună, folosit numai 2 ani. Se dă pe garanție.

Apoi: O mașină de scărmănat lână, folosită numai 2 luni, e ca nouă.

Doritorii să se adreseze la foaia „Libertatea” în Orăștie. (1094) 2-3

Mașină de treerat,

sistem Hoffier Schranz, 700 mm. motor de benzină 6 H. P., cu toate cele de lipsă, — e de vânzare.

Adresa la foaie. (1096) 1-6

Știre însemnată!

Acei cari, neavînd aceste foi, ne trimit de pe acum plata lor pe jumătatea a doua a anului de față, 85 Lei, le primesc o lună de zile, luna Iunie, pe de-asupra, fără plată!

Iubite abonati! Cetește această știre la alți cetitori de foi din sat și le arată din folle noastre numărul din urmă, ca să le cunoască. — It faci acelu om un bine, și nouă altul.

Cerere de cereale.

Primim curent în Comision: Cartofi, Cereale (bucate), Fructe și alte produse agricole.

A se adresa pentru informațiuni mai de-aproape la: I. LISSLE, Berlin, O. 27. Alexander Str. 20a. (1096) 1-5

A V I Z I

Subsemnatul, aduc la cunoștința Onor. Public, că cu ziua de 21 Maiu a. c., am făcut deschiderea stabilimentului meu

Băile Termale Geoagiu.

Dela această dată până la 30 Iunie a. c., dau pensiune, (cvartir și de 3 ori vipt) cu Lei 150 la zi.

Circulație de autobus în fieștecare zi, atât dela Orăștie (Hotel Transilvania), cât și dela gara Romos-Geoagiu.

Rog binevoitorul sprijin:

NIȚU BRANGA.

(1085) 3-3

Arendare de hotel.

Subsemnatul ne-mai putînd conduce singur, doresc a preda în chirie Hotelul meu dela Băile din Geoagiu de jos, pe timpul sezonului. Hotel constă din 12 camere aranjate, 2 bucătării (din care una este pentru oaspeți ce mîncă coșer). Ghețariu, pivniță, 2 camere pentru persoane. — La înțelegere se poate prelua și prăvălia întregă!

Cei interesați să vie la fața locului să vadă.

(1092) 2-2 Filip Găzdău. Geoagiu-de jos-Băi. (J. Huned).

Moară de vînzare.

În comuna Sofmușul-mureșan (Județul Hunedoara) e de vânzare o moară completă cu motor de gaz, cu generator, două pârcehi de pietri și sită și elevator. Adresa:

Antal Kovács

(1093) 2-2 Deva (la „Uzina electrică“)

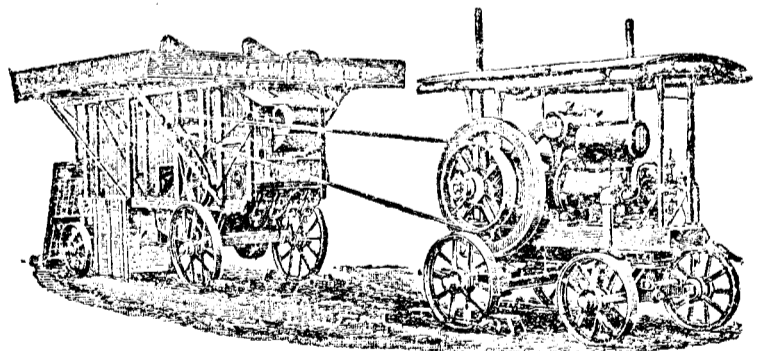
Mașină de treerat

dusă cu motor de benzină de 8 H. P. batoza 90 mm., fabricat Hoffier-Schranz, în stare bună, e de vânzare la:

Ilie Vasilca

(1090) 2-2 Cut, Nr. 70, p. Cunța (J. Alba).

CAROL F. JIKELI Alba-Iulia și Sibiu.

(999)

10-10

Reprezentanța vestitei fabrici:

Hofherr-Schranz, Clayton-Schuttleworth din Viena.

Livrează toate articolele agricole și mai ales motoare cu mașini de treerat, în diferite mărimi.

Prețurile și condițiile se dau la cerere.

Betia

Cine vooeste a scăpa de patima aceasta uricioasă, să întrebuințeze „Antidotul Vértés”, scutit legal, preparat de mult încercat, care degustă bețivul de bouturi spirtuoase. Fiind fără gust, se poate da pătimașului fără știrea sa. Mii și mii de scrisori de recunoștință. 2 flacoane 360 lei prin ramburs.

— Spese postale și ambalaj în regie proprie. — Farmacia la „VULTURUL ALB” Nr. 33, Lugoj, Banat.

Boale de STOMAC

de tot felul ca: lipsa de apetit, mistuirea grea, catarul de stomac, acreala, greața și vomarea, sgărcei de stomac și peste toate greutățile și slăbiciunile stomacului, se înlătură prin Esența de STOMAC „Vértés” 4 sticle 540 Lei prin ramburs.